

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтегі кәсіби стандартты бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2014 жылғы 21 қаңтардағы № 20/46 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2014 жылы 21 мамырда № 9441 тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № 393 бұйрығымен

Ескерту. Күші жойылды – ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 20.12.2020 № 393 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2007 жылғы 15 мамырдағы Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 138-5 бабының 3 тармағына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2013 жылғы 29 сәуірдегі "Кәсіптік стандарттарды әзірлеуге 2013 жылға қаражат бөлу және оны пайдалану қағидаларын бекіту туралы" № 406 қаулысына сәйкес, **БҰЙЫРАМЫН** :

1. Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтегі кәсіби стандарт бекітілсін.

2. Қайта өңдеу және аграрлық азық-түлік нарығы департаменті (А. Б. Құсайынова) Қазақстан Республикасының заңнамасында бекітілген тәртіппен кәсіби стандартты енгізуге шаралар қабылдасын.

3. Әлеуметтік саясат басқармасы (С. С. Лепешко) осы бұйрықты заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және ресми жариялануын қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Әлеуметтік саясат басқармасына (С.С. Лепешко) жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

А. Мамытбеков

Келісілген

Қазақстан Республикасы

Еңбек және халықты

әлеуметтік қорғау министрі

Т. Дүйсенова

2014 жылғы 7 сәуір

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандарты

1. Жалпы ережелер

1. Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандарты (бұдан әрі - КС):

1) кәсіби білім беру мен еңбек салалары арасындағы қарым-қатынасты реттеуге;

2) кәсіби қайта даярлау мен біліктілігін көтеруді дайындау бағдарламаларын әзірлеу талаптарының мерзімін белгілеуге;

3) аттестациялау мен сертификаттауда қызметкерлердің құзыреттілігін бағалау талаптарының мерзімін белгілеуге;

4) кәсіби қызметтің мәніне бірыңғай талаптар әзірлеуге, еңбек нарығының заманауи талаптарына жауап беретін біліктілік талаптарын жаңартуға;

5) персоналды басқару саласындағы кең ауқымды міндеттерді шешуге;

6) білім беру стандарттарын, оқу жоспарларын, модульдік оқу бағдарламаларын әзірлеу, сондай-ақ, тиісті оқу-әдістемелік материалдарды әзірлеуге;

7) кәсіби даярлығын бағалаудан өткізу және мамандар біліктіліктерінің сәйкестіктерін растауға арналған.

2. КС негізгі пайдаланушылары:

1) білім беру мекемелері түлектері, жұмысшылар;

2) ұйымдардың басшылары мен жұмысшылары, ұйымдардың персоналды басқару бөлімшелерінің басшылары мен мамандары;

3) білім беру бағдарламаларын әзірлейтін мамандар;

4) мамандардың кәсіби даярлығын бағалау және біліктігіне сәйкестігін растау саласындағы мамандар.

3. КС негізінде кәсіпорындар қызметінің функционалдық үлгілеріне, лауазымына, қызметкерлердің біліктілігін арттыру, аттестациядан өткізу, еңбекке ынталандыру жүйесіне ішкі, корпоративті стандарттар және басқалар әзірленуі мүмкін.

4. Осы КС-да төмендегі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) біліктілік – жұмысшының еңбектің нақты түрін орындауда кәсіби дайындығының дәрежесі;

2) біліктілік деңгейі – атқарылатын жұмыстардың күрделілігі, дербестігі мен жауаптылығы көрінетін қызметкердің біліктілігіне(құзыреттілігіне) қойылатын талаптар деңгейі;

3) еңбек заттары – нақты еңбек құралдары көмегімен өнім әзірлеу мақсатында жұмысшының әрекеттері бағытталған заттар;

4) еңбек құралдары – еңбек заттарын бастапқы жағдайынан өнімге түрлендіруде жұмысшының қолданатын құралдары;

5) еңбек қызметінің түрі – еңбек функциялары мен оларды орындауға қажетті құзыреттіліктердің тұтас жиынымен құрамдастырылған кәсіби қызмет саласының құрама бөлігі;

6) еңбек функциясы – еңбек үрдісінің бір немесе бірнеше міндетін шешуге бағытталған өзара байланысқан әрекеттер жиыны;

7) кәсіби қызметтің саласы – ортақ интеграциялық негізі (міндеті, нысандары, технологиялары, соның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) бар және ұқсас еңбек функциялары мен оларды орындайтын құзыреттіліктерінің болжалды жиынынан тұратын саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;

8) КС– кәсіби іс-әрекеттің нақты саласындағы біліктілік деңгейлерге, құзыреттіліктерге, сонымен қатар еңбек мазмұны, сапасы және шарттарына қойылатын талаптарды анықтайтын стандарт;

9) КС бірлігі – кәсіби стандарттың еңбек қызметінің нақты түрі бойынша маңызды, қатысымды дербес, аяқталған, бүтін нақты еңбек функциясының толық сипаттамасының құрылымдық элементі;

10) кәсіп – арнайы дайындықтың, жұмыс тәжірибесінің нәтижесінде пайда болған арнайы білімді, ептілікті және практикалық дағдыларды талап ететін және білімі туралы тиісті құжаттармен нақтыланатын адамның еңбек қызметінің негізгі түрі;

11) құзыреттілік – қызметкердің кәсіби қызметте білімін және іскерлігін қолдану қаблеті;

12) лауазым – лауазымдық өкілеттіктер мен лауазымдық міндеттер шеңбері жүктелген жұмыс берушінің құрылымдық бірлігі;

13) міндет – нақты еңбек заттары мен құралдарын пайдаланып еңбек функциясын жүзеге асырумен және нәтижеге жетуге байланысты әрекеттер жиынтығы;

14) сала – өндірілетін өнім, өндіріс технологиясы, негізгі қорлар мен жұмыс жасаушылардың кәсіби біліктері ортақ мекемелер мен ұйымдардың жиыны;

15) салалық біліктілік шеңбері – салада танылған біліктілік деңгейлердің құрылымдық сипаттамасы;

16) ұлттық біліктілік шеңбері – еңбек нарығындағы танылған біліктілік деңгейлердің құрылымдық сипаттамасы;

17) функционалдық карта – бір немесе басқа да кәсіби қызмет саласында нақты қызмет түрін орындайтын жұмысшының еңбек функциялары мен міндеттерінің құрылымдық сипаттамасы.

2. КС паспорты

5. Экономикалық қызмет түрі (кәсіби қызмет саласы) Қазақстанның Республикасының Мемлекеттік жіктеушісі 03-2007: 10.51 Сүт және ірімшік өнімдерін қайта өңдеу.

6. Экономикалық қызметтің (кәсіби қызмет саласының) негізгі мақсаты – отандық өндірушілер мен бәсекеге қабілетті ауылшаруашылық өнімі және одан өңделген тауар өндіруге экономикалық жағдай жасау көмегімен азық-түлік тауарының қолжетімдігі арқылы азық-түлік тәуелсіздігін құру.

7. Еңбек қызметі, кәсіп түрлері, біліктілік деңгейлері КС 1-қосымшасында белгіленген.

Стандарт талаптары аталған саладағы қызмет түрлеріне және келесідей мамандықтарға қатысты:

сүтті пастерлеу аппаратшысы;

ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы;

ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы;

сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы;

сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы;

сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы;

ірімшік жасаушы;

қаймақ жасаушы.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсіптердің) карточкалары

1-параграф. Сүтті пастерлеу аппаратшысы

8. СБШ бойынша біліктілік деңгейі –2-3.

9. Лауазымның мүмкін атаулары: сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысы.

10. "Сүтті пастерлеу аппаратшысы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: сүтті пастерлеу, салқындату және сепаратордан өткізу үдерістерін жүргізу.

11. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 2-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

12. Сүтті пастерлеу аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 2-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

13. Еңбек функцияларын айқындайтын, сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 2-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

14. Сүтті пастерлеу аппаратшысының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 2-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

15. Сүтті пастерлеу аппаратшысының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 2-қосымшасының 5, 6-кестелерінде көрсетілген.

2-параграф. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы

16. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

17. Лауазымның мүмкін атаулары: ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы.

18. "Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: өндірістік ұйытқыларды дайындау үдерісін жүргізу.

19. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 3-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

20. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 3-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

21. Еңбек функцияларын айқындайтын, ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 3-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

22. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 3-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

23. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 3-қосымшасының 5-кестесінде көрсетілген.

3-параграф. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы

24. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

25. Лауазымның мүмкін атаулары: ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы.

26. "Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: қышқыл сүт өнімдерін өндіру үдерісін жүргізу.

27. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 4-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

28. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 4-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

29. Еңбек функцияларын айқындайтын, ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 4-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

30. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 4-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

31. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 4-қосымшасының 5-кестесінде көрсетілген.

4-параграф. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы

32. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

33. Лауазымның мүмкін атаулары: сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы.

34. "Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: сұйық, езбе тәріздес тамақ өнімдерін (жартылай фабрикаттар) қоюландыру (булау) технологиялық үдерісін жүргізу.

35. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 5-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

36. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 5-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген

37. Еңбек функцияларын айқындайтын, сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 5-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

38. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 5-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

39. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 5-қосымшасының 5, 6-кестелерінде көрсетілген.

5-параграф. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы

40. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

41. Лауазымның мүмкін атаулары: сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы

42. "Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: басқару пультінен автоматты режимде сүт өнімдерін қоюландыру, гомогендеу, құрауыштарын араластыру, залалсыздандыру, кептіру, суыту үдерістерін жүргізу.

43. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 6-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

44. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 6-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

45. Еңбек функцияларын айқындайтын, сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 6-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

46. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 6-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

47. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 6-қосымшасының 5-кестесінде көрсетілген.

6-параграф. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы

48. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 2-3.

49. Лауазымның мүмкін атаулары: сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы.

50. "Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: сүтті, іркітті, сарысуды сепаратордан өткізу үдерісін жүргізу.

51. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 7-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

52. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 7-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

53. Еңбек функцияларын айқындайтын, сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 7-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

54. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 7-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

55. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы кәсіби стандарттың 7-қосымшасының 5-6 кестелерінде көрсетілген.

7-параграф. Ірімшік жасаушы

56. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

57. Лауазымның мүмкін атаулары: ірімшік жасаушы.

58. "Ірімшік жасаушы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: ірімшік жасау үдерісін жүргізу.

59. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 8-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

60. Ірімшік жасаушының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 8-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

61. Еңбек функцияларын айқындайтын, ірімшік жасаушы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 8-қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген.

62. Ірімшік жасаушының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 8-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

63. Ірімшік жасаушының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 8-қосымшасының 5-кестесінде көрсетілген.

8-параграф. Қаймақ жасаушы

64. СБШ бойынша біліктілік деңгейі – 3.

65. Лауазымның мүмкін атаулары: қаймақ жасаушы.

66. "Қаймақ жасаушы" кәсібі субъектінің негізгі қызметін жүзеге асыруға байланысты міндеттерді білуге және атқара білуге міндеттейді: қаймақ өндіру үдерісін жүргізу.

67. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы осы КС 9-қосымшасының 1-кестесінде көрсетілген.

68. Қаймақ жасаушының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар осы КС 9-қосымшасының 2-кестесінде көрсетілген.

69. Еңбек функцияларын айқындайтын, қаймақ жасаушы орындайтын, КС бірліктерінің тізбесі осы КС 9-қосымшасының 3-кестесінде көрсетілген.

70. Қаймақ жасаушының орындайтын КС бірліктерін сипаттамасы және еңбек әрекеттері осы КС 9-қосымшасының 4-кестесінде көрсетілген.

71. Қаймақ жасаушының құзыреттіліктеріне қойылатын талаптар осы КС 9-қосымшасының 5-кестесінде көрсетілген.

4. КС әзірлеушілер

72. КС әзірлеушісі Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі болып табылады.

73. Келісу парағы, КС сараптамасы мен тіркелуі осы КС 10-қосымшасында көрсетілген.

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу
бойынша қызметтің кәсіби
стандартының
1-қосымшасы

Қызмет түрлері, кәсіптер, біліктілік деңгейлері

№ р/с	Қызмет түрі атауы	Еңбек нарығы тенденцияларын есепке алғандағы кәсіп атауы	01-2005 Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуішісіне сәйкес кәсіптер атауы	С Б Ш біліктілік деңгейлері
1.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Сүтті пастерлеу аппаратшысы	Сүтті пастерлеу аппаратшысы	2-3
2.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы	3
3.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы	3
4.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы	3
5.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы	3

6.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы	2-3
7.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Ірімшік жасаушы	Ірімшік жасаушы	3
8.	Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу	Қаймақ жасаушы	Қаймақ жасаушы	3

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 2-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуіші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Сүтті пастерлеу аппаратшысы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	48 шығарылым, Тағам өнеркәсібі өндірісінің жалпы кәсіптері
БТБА бойынша кәсібі	Пастерлеу аппаратшысы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
2	2
3	3-5

2-кесте. Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)		Ауыл шаруашылығы өндірісі, цех, зауыт, сүт өңдейтін, сүт өнімдерін шығаратын фабрика мен мұзкомбинаттары
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары		Жоқ
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары		Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
2	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (білім мекемесі базасында қысқа мерзімді курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	Талап етілмейді
3	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік дайындық бағдарламалары бойынша білім мекемесі базасында курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	2 - деңшейде тәжірибесі 1 жылдан кем емес

3-кесте. Сүтті пастерлеу аппаратшысы орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын, КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Пастерлеу аппараттары, ванналары, термостатты камераларда әр түрлі консервілер және басқа өлшенген, ыдысқа герметикалық оралған сүт және сүт өнімдерін пастерлеу үдерісін жүргізу. Сілкітін машинаның жәшіктеріне құтыларды салу, құтылардың сілкілеу уақытын реттеу
2	Шикізатты алғашқы өңдеу; шикізат пен дайын өнімді сақтау; құбырлы пастерлеушіде талап етілетін температураға дейін немесе температура режимін автоматты түрде реттеуші бар пастерлеуші-салқындатқыш желілерде салқындату;
3	Жабдықтардың жағдайына қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптар; аппараттарды бөлшектеу және қайта жинай отырып, тазарту және жуу; технологиялық журналда жазбаларды жүргізу

4-кесте. Сүтті пастерлеу аппаратшысы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Сүт, қаймақ	Пастерлеуге арналған жабдық, мақтадан жасалған халат, етіктер, қалпақ	1-1) Сүтті пастерлеу, салқындату және сепаратордан өткізу процестерін басқару
2	Сүт, қаймақ	Реттегіш, пульт	2-1) Температураны қадағалау
3	Сүт, қаймақ	Щетка, жуғыш заттар	3-1) Қызмет көрсетіліп жатқан жабдықтың бұзылған жерлерін дұрыстау мен тазалығын сақтау

5-кесте. СБШ біліктіліктің 2-деңгейлі сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Өз бетінше негізгі практикалық біліктілікті қолдана отырып сүтті салқындату мен пастерлеу аппаратшысының міндеттерін шешу	Еңбекті қорғау және өндірістік санитария ережелері мен нормаларын сақтау біліктілігі	Құрылғыны және сауын аппаратын бөлшектеу, жинау, сақтау ережелерін білу және сауын аппаратын пайдалану
1-2)	Сүтті пастерлеу аппаратшысының міндеттерін орындау кезінде өз денсаулы ығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты.	Әр түрлі консерві түрлерінің және пастерлеу аппаратында, ванналарда, термостатты камералардағы басқа да герметикалық ыдысқа салынған пастерлеу процесін жүргізуді білу	Пастерлеу мен термостатты ұсталымның технологиялық режимін, пастерленіп жатқан өнімнің негізгі физикалық, химиялық қасиеттерін, шикізатқа қойылатын талаптарды білу

1-3)	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының міндеттерінің шеңберіндегі жұмыстың сапасы мен нәтижесіне жауапты.	Сілкілдеу, бөлек банкаларды ашу мен толық екенін тексеру; құтыларды сілкілегеннен кейін термокамераға беру	Сілкілдегіш машинаның жабдықталғанын және оны пайдалану тәртібін, құтыларды сілкілдетудің тәсілдерін және белгілеуін білу
------	---	--	---

6 кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының міндеттерін кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты.	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін, еңбек құралдары мен заттарын, бағалау принциптерін, өлшеу методтарын өзі анықтай білу	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының қызметінде сүтке және басқа да материалдарға қарау талаптары мен тәртіптерін білу
1-2)	Кешенді механизацияланған желіде немесе температураны автоматты түрде реттеу режимінде пастерлеу, салқындату желісінде өнімді салқындату мен пастерлеу процесін жүргізу	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының өз-өзін бағалау, өз-өзін анықтау, өз-өзін ұйымдастыру және іс-әрекетін түзету дағдыларын көрсету	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының еңбегін жоспарлау мен ұйымдастыруды және заттың қалыптасу технологиясын білу
1-3)	Басшылықпен еңбек қарым-қатынасын сақтау және сүтті пастерлеу мен салқындату аппаратшысының жұмысы жөнінде есептік мәлімет беру	Сүтті пастерлеу және салқындату аппаратшысының жабдықтарының бұзылған жерін жою	Еңбек қорғау мен қауіпсіздік техникасын білу

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 3-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	49-шығарылым, 5-тарау, Май жасаушы, ірімшік жасаушы және сүт өндіру
БТБА бойынша кәсібі	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
3	4

2-кесте. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

--	--

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)		Ауыл шаруашылығы өндірісі, цех, зауыт, сүт өңдейтін, сүн өнімдерін шығаратын фабрика мен мұзкомбинаттары
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары		Жоқ
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары		Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
3	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік дайындық бағдарламалары бойынша білім мекемесі базасында курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	Кәсіби дайындығы болса талап етілмейді, немесе бұрынғы қызметтерінде тәжірибесі 1 жылдан кем емес

3-кесте. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы орындайтын еңбек функцияларын анықтайтын КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Өндірістік ұйытқыны дайындау кезінде қолданылатын ыдысты және өзге де құралдарды залалсыздандыру
2	Таза дақылдардың зертханалық ұйытқыларынан өндірістік ұйытқыны әзірлеу процесін жүргізу, ұйытқы сынамасын бактериялық талдау және қышқылдығын анықтауға жіберу
3	Ұйытқы сынамасын бактериялық талдау және қышқылдығын анықтауға жіберу

4-кесте. Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Ыдыс	Щетка, қолғап, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Тазалық сақтау
2	Сүт, сүт өнімдері	Сүт өнімдерін ашыту үшін жабдық немесе құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	2-1) Ашытқы жасау процесін жүргізу
3	Ашытқы	Лаборатория, қышқылдықты анықтайтын құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	3-1) Лабораторияда зерттеу жүргізу

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер

1-1)	Өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне жауапты	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы нұсқаулығы бойынша әрекет	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының жұмысының жұмыс процесін және негізгі құралдарының, жабдықтардың білуі
1-2)	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы алгоритмінің нәтижесі мен сапасына жауапкерлік	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы жұмысына қатысты жұмыс істеп жатқан нормативті акттерді түсіну және қолдана білу	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің құрамын және физикалық, химикалық қасиеттерін білуі
1-3)	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысы нәтижесі мен сапасына жауапкерлік	Ұйытқылар өндірісінің аппаратшысының алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін, еңбек құралдары мен заттарын, бағалау принциптерін, өлшеу методтарын өздігінен анықтай білу	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің резервуарының тәсілімен жасау технологиясын білуі

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 4-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуіші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	49-шығарылым, 5-тарау, Май жасаушы, ірімшік жасаушы және сүт өндіру
БТБА бойынша кәсібі	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разрядтар
3	3-4

2-кесте. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)	Ауыл шаруашылығы өндірісі, цех, зауыт, сүт өңдейтін, сүт өнімдерін шығаратын фабрика мен мұзкомбинаттары	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Жоқ	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес	
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі

3	Практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында жалпы орта білім немесе техникалық және кәсіби білім бар болған жағдайда (білім беру ұйымының базасында бір жылдық кәсіби дайындық бағдарламасы бойынша курстар немесе мекемеде оқу) практикалық тәжірибе	Кәсіби дайындығы бар болған жағдайда талап етілмейді, немесе бұрынғы қызметтерінде 1 жылдан кем емес
---	--	--

3-кесте. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Резервуар әдісімен ашыған сүт өнімдерін, сондай-ақ балаларға арналған сүт қоспаларын және казеинді емдік препараттарды өндіру процесін жүргізу
2	Есептік формулалар бойынша ашыту көлемін анықтау және өнім түріне қарай оны сүтке қосу
3	Аппарат бөлімінен пастерленген сүтті қабылдап алу және оны ашыту температурасына дейін жеткізу

4-кесте. Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Сүт, сүт өнімдері	Ашыған сүт өнімдерін алуға арналған жабдықтар немесе құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Ашыған сүт және балаларға арналған сүт өнімдерін өндіру процесін жүргізу
2	Сүт, сүт өнімдері	Ашытуға арналған жабдықтар немесе құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	2-1) Ашытқы дайындау процесін жүргізу
3	Сүт, сүт өнімдері	Пастерлеуге арналған жабдықтар немесе құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	3-1) Сүтті пастерлеу процесін жүргізу

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне жауапты	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы нұсқаулығы бойынша әрекет ете білу	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысының жұмысының жұмыс процесін және негізгі құралдарын, жабдықтарын білу
	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің құрамын және

2-1)	өнімдерінің аппаратшысы алгоритімінің нәтижесі мен сапасына жауапкерлік	аппаратшысы жұмысына қатысты жұмыс істеп жатқан нормативті актілерді түсіну және қолдана білу	физикалық, химиялық қасиеттерін және қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғауды білу
3-1)	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің аппаратшысы қызметінің нәтижесі мен сапасына жауапкерлік	Сүт немесе басқа сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін, еңбек құралдары мен заттарын, бағалау принциптерін, өлшеу методтарын өздігінен анықтай білу	Ашыған сүт өнімдерінің және балаларға арналған сүт өнімдерінің резервуарлық тәсілмен жасау технологиясын білу

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 5-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуіші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	Шығарылым 48, Азық-түлік өнеркәсібі өнірісінің жалпы кәсіптері
БТБА бойынша кәсібі	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
3	3-5

2-кесте. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)	Ауыл шаруашылығы өндірісі, цех, зауыт, сүт өңдейтін, сүт өнімдерін шығаратын фабрика мен мұзкомбинаттары	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Жоқ	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес	
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
3	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік дайындық бағдарламалары бойынша білім мекемесі базасында курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	Кәсіби дайындығы бар болған жағдайда талап етілмейді, немесе бұрынғы қызметтерінде 1 жылдан кем емес

3-кесте. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы

орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын, КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Жоғары деңгейлі қоюлату және қоюлатылған сүттің аппаратшысы қол астында ылғылдықтың булану жылдамдығы 1000 нан 2000 кг/ сағ. дейін көп корпусты булау вакуум аппараттарында сұйық, пюретектес азық-түлік өнімдерін (жартылайфабрикаттарды) қоюландыру (қайнату) технологиялық процесін жүргізу
2	Алдын ала тазалау, сүзу қондырғыларда қосылғыштардан жартылай фабрикаттарды тазалау, фильтрлеу; қоюлатылып жатқан өнімді берілген температурада сақтап, тепе-теңдікте беріп, вакуум қоюлату аппараты арқылы фильтрлеу
3	Қызметте қолданылатын жабдықтардағы өнімнің деңгейін бақылау; қоюланған өнімді кезекті операцияға құю, жабдықты профилактикалық ремонтқа дайындау.

4-кесте. Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Сүт, сүт өнімдері	Сүтті қоюлатуға арналаған жабдықтар немесе құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Сүтті қоюлату процесін жүргізу
2	Сүт, сүт өнімдері	Вакуум, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	2-1) Герметикалықты тексеру
3	Сүт, сүт өнімдері	Қадағалау-өлшегіш құралдар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	3-1) Жұмысты қадағалау

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының міндеттерін орындауда өз денсаулығы мен қауіпсіздігі, сондай-ақ, қоршаған ортаны қорғау үшін жауапты	Сүт немесе басқа сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін, еңбек құралдары мен заттарын, бағалау принциптерін, өлшеу методтарын өздігінен анықтай білу	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының тәжірибеге бағытталған кәсіби білімі
2-1)	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының еңбек үдерісін өздігінен басқара және бақылай білу	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысы жұмысын стратегиялық жоспарлау, бағалауда тәжірибелік дағдыларын қолдану	Қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау
3-1)	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының кәсіби қызметін құжаттандырады және нәтижелерді алдын ала жасалған критерийлер мен нормаларға сәйкес бағалайды	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының басқарушылық жоспарларын шешудің баламалы әдістерін құру және ұсыну	Сүтті және өзге де сүт өнімдерін қоюландыру аппаратшысының сапаны бағалау мен құжаттарды жүргізу тәртібін білу

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	49-шығарылым, 5-тарау. Сарымай, ірімшік және сүт өндірісі
БТБА бойынша кәсібі	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
3	5

2-кесте. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)		Ауыл шаруашылығы өндірісі, цех, зауыт, сүт өңдейтін, сүт өнімдерін шығаратын фабрика
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары		Жоқ
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары		Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
3	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік дайындық бағдарламалары бойынша білім мекемесі базасында курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	Кәсіби дайындығы бар болған жағдайда талап етілмейді, немесе б ұ р ы н ғ ы қызметтерінде 1 жылдан кем емес

3-кесте. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Бекітілген бағдарлама бойынша автомат желісінде шикізатты қабылдау, салқындату, қалпына келтіру, сепаратордан өткізу, жылылық өңдеу және сақтау процесін жүргізу
2	Басқару пультінен автоматты режимде, сүт өнімдерін қойылту, гомогендеу, құраушыларды араластыру, залалсыздандыру, кептіру, салқындату процесін және технологиямен көзделген өзге де жұмыстарды жүргізу
3	Қаймақтың бөліну процесінің керекті параметрлерін қадағалау мен реттеу; бекітілген бағдарлама бойынша сүт өнімдерін өндірудің автомат желісінде жабдықтарды санитарлық өңдеу процесін жүргізу

4-кесте. Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Техника, құрал	Шикізат, құрал, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Бекітілген бағдарлама бойынша автомат желісінде түрлі процесстерді жүргізу
2	Сүт, сүт өнімдері	Шикізат, құрал, мақта-мата халаты, етік, қалпақ, жабдық	2-1) Сүт өнімдерін қойылту, гомогендеу, құраушыларды араластыру, залалсыздандыру, кептіру, салқындату процесін жүргізу
3	Құрал	Щетка, қолғап, жуғыш заттар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	3-1) Жабдықтарды санитарлық өңдеу

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының міндетін атқару кезінде өз денсаулы ығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін, еңбек құралдары мен заттарын, бағалау принциптерін, өлшеу методтарын өздігінен анықтайды	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының еңбек қызметінің өнімдерімен және басқа да материалдармен жұмыс істеу тәртібі мен талабын білу
2-1)	Ауылшаруашылық саласының нақты құрылымдық түрінің төңірегінде нақты міндеттер шеңберінде жұмыстың нәтижесі мен сапасына жауапкерты	Оның жұмысына қатысты жұмыс істеп жатқан нормативті актілерді білу, түсіну	Заттың қалыптасу технологиясын білу, Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының еңбегін ұйымдастыру мен жоспарлау
3-1)	Сүт өнімдерін өндіру жөніндегі автоматты желінің операторының жұмыс процесін жоспарлауын қамтитын атқарушы қыматті түсіну	Стандартты практикалық міндеттерді шеше білу, өз бетінше жоспарлау контекстіндегі біліктілік	Қауіпсіздік техникасы мен еңбек қорғауды білу

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 7-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуіші (МКЖ)	
Базалық топ	8272 Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы

Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)

Шығарылым, БТБА тарауы	48-шығарылым, Азық түлік өнеркәсібі өндірісінің жалпы кәсіптері
БТБА бойынша кәсібі	Сеператоршы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
2	2
3	3-4

2-кесте. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)		Цех, арнайы ғимарат, сүтті және сүт өнімдерін өңдейтін мекемелер
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары		Жоқ
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары		Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
2	Жалпы, орта білімі бар жағдайда, негізгі орта білімнен төмен емес, практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық (білім беру ұйымының негізінде қысқа мерзімді курстар немесе кәсіпорында оқу)	Талап етілмейді
3	Практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында жалпы орта білім немесе техникалық және кәсіби білім бар болған жағдайда (білім беру ұйымының базасында бір жылдық кәсіби дайындық бағдарламасы бойынша курстар немесе мекемеде оқу) практикалық тәжірибе	2 деңгейде кемінде 1 жылдан кем емес жұмыс тәжірибесі

3-кесте. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысыт орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын, КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Сүтті, іркітті, сүзбені сепаратордан өткізу процесін жүргізу
2	Сепараторды, жылытқыштарды және өзге де жабдықтарды дайындау, жинау және бөлшектеу
3	Кілегей, майсызданған сүтті немесе іркітті әрі қарай қайта өндеуге жіберу, майсызданған сүтті және іркітті тапсырушыға жіберу
4	Сүтті және кілегейді талдауды жүргізу

4-кесте. Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)

1	Сүт, іріткі, қаймақ, майсу	Сепараторлар, жылытқыштар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Сүт, іріткі, сүзбені сепаратордан өткізу
2	Сүт, іріткі, қаймақ, майсу	Сепараторлар, жылытқыштар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	2-1) Жабдықтарды бөлшектеу және жинаумен оны тазалау және жинау
3	Сүт, іріткі, қаймақ, майсу	Сепараторлар, жылытқыштар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	3-1) Кілегейді, майсызданған сүтті немесе ірітті әрі қарай қайта өңдеуге жіберу, майсызданған сүтті және ірітті тапсырушыға жіберу

5-кесте. СБШ біліктіліктің 2-деңгейлі сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы стандартты міндеттерін тікелей басшылығымен өз бетінше шешу	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы стандартты міндеттерін шешу	Сүт пен сүт шикізатының құрамын, сүттің негізгі қасиеттерін, сапасына қойылатын талаптарды білу.
2-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы белгіленген міндеттер шеңберінде жұмыстың нәтижесі мен сапасына жауапкершілік	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін өз бетінше анықтайды	Шикізатты өндірудің технологиялық реттілігін, қызмет көрсетіліп жатқан жабдықты жинау және ажыратудың негізгі тәртібін білу
3-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы міндетін атқару кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы жұмысына қатысты жұмыс істеп жатқан нормативті актілерді қолдана білу, түсіну	Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі нормативті актілерді білу мен орындау, жұмысты қауіпсіз орындаудың тәсілдерін, әдістерін және нормаларын білу және сақтау

6-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы стандартты міндеттерін тікелей басшылығымен өз бетінше шешу	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы стандартты міндеттерін шешу	Сүт пен сүт шикізатының құрамын, сүттің негізгі қасиеттерін, сапасына қойылатын талаптарды білу.
2-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы белгіленген міндеттер шеңберінде	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысының алдына қойылған	Шикізатты өндірудің технологиялық реттілігін, қызмет көрсетіліп жатқан

	жұмыстың нәтижесі мен сапасына жауапкершілік	міндеттерді орындау тәсілдерін өз бетінші анықтайды	жабдықты жинау және ажыратудың негізгі тәртібін білу
3-1)	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы міндетін атқару кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты	Сүт пен сүт шикізатының сепараторшысы жұмысына қатысты жұмыс істеп жатқан нормативті акттерді қолдана білу, түсіну	Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі нормативті актілерді білу мен орындау, жұмысты қауіпсіз орындаудың тәсілдерін, әдістерін және нормаларын білу және сақтау

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 8-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланыс

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуші (МКЖ)	
Базалық топ	7413 Ірімшік жасаушы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	49-шығарылым, 5-тарау. Сарымай, ірімшік және сүт өндірісі
БТБА бойынша кәсібі	Ірімшік жасаушы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша санаттар
3	3-5

2-кесте. Ірімшік жасаушының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)	Цех, арнайы ғимарат, сүтті және сүт өнімдерін өңдейтін мекемелер	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Жоқ	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес	
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
3	Жалпы орта білім немесе практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында техникалық және кәсіптік білім болған жағдайда практикалық тәжірибе және/немесе кәсіптік дайындық (бір жылға дейінгі кәсіптік дайындық бағдарламалары бойынша білім мекемесі базасында курстан өту немесе кәсіпорында оқу)	Кәсіби дайындығы бар болған жағдайда талап етілмейді, немесе б ұ р ы н ғ ы қызметтерінде 1 жылдан кем емес

3-кесте. Ірімшік жасаушы орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын, КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Ірімшік жасау процесін жүргізу, ваннаны сүтпен толтыру, ашыту температурасына жеткізу, сүтті ашыту мен ферменттерді еңгізу

2	Ұйыған сүттің дайындығын қарау, оны кесу, калье дайындығына дейін өңдеу, кальені қапшықтарға немесе ағымды столға қою, ірімшікті баспалау және оны әр түрлі салқындатқыштарда салқындату
3	Ірімшік массасын жасау процесін жүргізу; ірімшікті, толтырғыштарды және дәмдеуіштерді қабылдау, компоненттерді бекітілген рецептура бойынша мөлшерлеу және қоспаны жасау, қоспаны араластырғыш машинаға құю, араластырғыш машинаның жұмысын қарау; дайын массаны кеспекке немесе бөлшектеп қосуға жіберу

4-кесте. Ірімшік жасаушы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)
1	Сүт, іріткі, ірімшік,	Ірімшік жасау желісі, мақта-мата халаты, етік, қалпақ, ыдыс	1-1) Сүтті араластыру, іріткі мен ұйысканды бөлу
2	Сүт, іріткі, ірімшік,	Ірімшік жасау желісі, мақта-мата халаты, етік, қалпақ, ыдыс	2-1) Ірімшікті бөлшектеп қоюға, қаптауға және ыдысқа салуға жіберу
3	Сүт, іріткі, ірімшік,	Ірімшік жасау желісі, мақта-мата халаты, етік, қалпақ, ыдыс	3-1) Жабдықты жинау мен ажырату, тазалау мен жуу 3-2) Сүт пен қаймақтың анализін жасау

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі ірімшік жасаушысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Ірімшік жасаушының міндетін атқару кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты	Ірімшік жасаушының алдына қойылған міндеттерді орындау тәсілдерін өз бетінші анықтайды	Ірімшік жасаушының еңбек қызметінің өнімдерімен және басқа да материалдармен жұмыс істеу тәртібі мен талабын білу
2-1)	Ірімшік жасаушының белгіленген міндеттер шеңберінде жұмыстың нәтижесі мен сапасына жауапкершілік	Нұсқаулықпен берілген алгоритммен әрекет тәсілін таңдау және жұмыс жағдайына байланысты әрекетті дұрыстау	Ірімшік жасау автоматты желісінің құрылғысы, ірімшік жасау технологиясы, өндірістің биохимиялық және микробиологиялық негіздері, технологиялық құрал-жабдықтың жұмыс істеу қағидасын білу
3-1)	Ірімшік жасаушының міндетін атқару кезінде өз денсаулығы мен қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға жауапты	Нұсқаулықпен берілген алгоритммен әрекет тәсілін таңдау және жұмыс жағдайына байланысты әрекетті дұрыстау	Ірімшік жасау автоматты желісінің құрылғысы, ірімшік жасау технологиясы, өндірістің биохимиялық және микробиологиялық негіздері, технологиялық құрал-жабдықтың жұмыс істеу қағидасын білу

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 9-қосымшасы

1-кесте. Қолданыстағы нормативтік құжаттармен байланысы

Қазақстан Республикасы мемлекеттік кәсіптер жіктеуіші (МКЖ)

Базалық топ	7413 Қаймақ жасаушы
Қазақстан Республикасы жұмысшылар кәсіптері мен жұмыстарының бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтағышы (БТБА)	
Шығарылым, БТБА тарауы	49-шығарылым, 5-тарау. Сарымай, ірімшік және сүт өндірісі
БТБА бойынша кәсібі	Қаймақ жасаушы
СБШ біліктілік деңгейі	БТБА бойынша разрядтар
3	3-4

2-кесте. Қаймақ жасаушының еңбек шарттарына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін жұмыс орындары (кәсіпорын, ұйым)		Ауыл шаруашылық өндірісінде, цехте, зауытта, фабрикада, арнайы ғимарат, сүтті және сүт өнімдерін өңдейтін мекемелерде жұмыс
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары		Жоқ
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары		Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес
С Б Ш біліктілік деңгейі	Кәсіптік білім беру және оқыту деңгейі	Қажетті еңбек тәжірибесі
3	Практикалық тәжірибесіз негізгі орта білім базасында жалпы орта білім немесе техникалық және кәсіби білім бар болған жағдайда (білім беру ұйымының базасында бір жылдық кәсіби дайындық бағдарламасы бойынша курстар немесе мекемеде оқу) практикалық тәжірибе	Кәсіби дайындығы бар болған жағдайда талап етілмейді, немесе бұрынғы қызметтерінде 1 жылдан кем емес

3-кесте. Қаймақ жасаушы орындайтын, еңбек функцияларын анықтайтын, КС бірліктерінің тізбесі

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек функциясының атауы (кәсіби стандарттың бірлігі)
1	Қаймақ жасау процесін жүргізу, ваннаны қаймақпен толтыру және ұйытқыны қосу, қаймақты іріту процесіне қарау, қаймақтың берілген майлылығына жеткізу
2	Жабдықтарды бөлшектеу және жинаумен оны тазалау және жинау, қаймақты машинамен немесе қолмен сүрту, қайтадан жасалған қаймақты өңдеу кезінде сүт қоспасы мен жаңа майлы қаймақтарды немесе белгіленген рецептура бойынша дайындау, ваннада қоспаларды пастерлеу, таза дақылдарда іріткіде іріту мен гомогенизациялау
3	Қоюланған сүтті өңдеу, аса майлы қаймақтармен нормалау, зертханалық анализ өткізу үшін сынауларды алу, қаймақпен фляктарды толтыру, қаймақты бөлшектеп қоюға немесе сақтау камерасына жіберу

4-кесте. Қаймақ жасаушы орындайтын КС бірліктерінің сипаттамасы

Еңбек функцияларының шифры	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер (еңбек іс-әрекеттері)

1	Сүт, кілегей	Қаймақ жасауға арналған жабдықтар және аспаптар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	1-1) Қаймақ жасау процесін жүргізу
2	Сүт, кілегей	Қаймақ жасауға арналған жабдықтар және аспаптар, мақта-мата халаты, етік, қалпақ	2-1) Герметикалық тексеру
3	Сүт, кілегей	Бақылау-өлшеу аспаптары	3-1) Соңғы бақылауды алу

5-кесте. СБШ біліктіліктің 3-деңгейлі қаймақ жасаушысының құзыретіне қойылатын талаптар

Міндеттер шифры	Тұлғалық және кәсіптік құзыреттіліктер	Біліктер мен дағдылар	Білімдер
1-1)	Қаймақ жасаушының стандартты, практикалық міндеттерін тікелей басшылығымен өз бетінше шешу	Еңбек қорғау, өндірістік санитария мен өртке қарсы қауіпсіздік талаптары мен нормаларын орындау	Қаймақ жасайтын жабдықтың құрылымын, әр түрлі қаймақ түрлерін жасау технологияларын, автоматика құралдарының жұмыс істеу қағидаларын білу
2-1)	Қаймақ жасаушының жұмыстың нәтижесі мен сапасына жауапкершілік	Қаймақ жасаудағы нұсқаулықпен берілген алгоритммен әрекетті таңдау және қаймақ жасауда дұрыстау	Қолданылып жатқан шикізатқа және қаймаққа қойылған талаптарды білу; қауіпсіздік техникасын және еңбек қорғауды білу
3-1)	Қаймақ жасаудағы нәтижелерге жетудегі түсінік пен жауапкершілік	Қаймақ жасаушы шеңберінде басшылық астында алдына қойылған нәтижелерге қол жеткізе алады	Ашыту нормаларын санау тәсілдері мен нормаларын білу, анализ жасау үшін қаймақ сынақтарын алу тәтібін білу

Сүт және сүт өнімдерін қайта өңдеу бойынша қызметтің кәсіби стандартының 10-қосымшасы

Келісу парағы

Ұйымның атауы
Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Осы КС тіркелді _____

— Кәсіби стандарттар Реестріне енгізілді, тіркеу № _____

Хат (хаттама) № _____ Күні _____

—